

Du vinner på att återvinna!

Uppdaterad
2009

ÅTERVINNING AV FÖRPACKNINGAR OCH TIDNINGAR — SÅ HÄR FUNGERAR DET

Du vinner på att återvinna!

Varje gång du lämnar en förpackning eller en tidning till återvinning sker något stort.

Ketchupflaskan blir en praktisk diskborste. Det tillplattade pastapaketet blir ett nytt tvättmedelspaket. En kapsyl förvandlas till en mutter. Den tomma glasburken får nytt liv som en glasflaska. Den lästa tidningen blir en ny tidning.

På så sätt hjälper du till att spara stora mängder energi. Du ser också till att naturens material inte försvinner ur kretsloppet. Tack vare dig gör miljön en stor vinst. Och därmed vinner även du något. Varje gång du återvinner.

Att källsortera förpackningar och tidningar innebär att du i din vardag aktivt deltar i arbetet för en bättre miljö och klimat.

Det är det svenska näringslivet som ansvarar för att förpackningar och tidningar samlas in och återvinns. Det kallas producentansvar. På återvinningsstationerna kan du lämna dina tidningar och förpackningar av plast, papper, metall och glas.

ENDAST FÖRPACKNINGAR OCH TIDNINGAR

I den här broschyren berättar vi om hur du ett enkelt sätt källsorterar dina förpackningar och tidningar och vad som händer efter att du lämnat dem till återvinning. Besök också gärna vår webbplats: www.ftiab.se

För information om övrigt avfall, såsom hushålls- grov- el- eller farligt avfall, är det till din kommun du ska vända dig.

Du kan också läsa om avfall, sortering och vem som ansvarar för vad på avfallsportalen www.sopor.nu som ägs gemensamt av Naturvårdsverket, El-kretsen, Avfall Sverige och Förpacknings- och Tidningsinsamlingen.

Med pappersförpackningar menar vi förpackningar av papper, kartong och well

Alla sorteras tillsammans i samma behållare på din återvinningsstation. Papperskassen som du burit förpackningarna i lägger du också i behållaren för pappersförpackningar.

EXEMPEL:	Pastapaket, flingpaket
	Mjolk- och juiceförpackningar
	Sockerpåsar, hundmatsäcker
	Bärkassar
	Blompapper, presentpapper
	Skokartonger
	Toarullar
	Wellådor till TV, stereo och möbler m m

OBS! Vik ihop och platta till pappersförpackningarna så tar de mindre plats. Lägg gärna mindre förpackningar i större, en tom mjölkkartong rymmer minst fem ihopvikta! På vissa mjölk/juice/yoghurtförpackningar finns en plastkork. Då sorterar du själva korken som en hård plastförpackning och låter resten sitta kvar i förpackningen.

LÄMNA INTE:	Kuvert (slängs som hushållsavfall).
	Tidningar, broschyrer, reklamblad, kontorspapper (läggs i behållaren för tidningar).
	Övriga pappersprodukter som inte är förpackningar.

SYMBOLEN FÖR PAPPERSFÖRPACKNINGAR

Denna symbol sitter på behållarna för pappersförpackningar.

Även de små metallförpackningarna är viktiga att sortera

Du glömmer väl inte att sortera de små metallförpackningarna? Kapsyler, lock, folie till yoghurtburkar och värmeljushållare, alla är de värdefulla metallförpackningar. Om vi får in alla kapsyler till återvinning räcker stålet till 2 200 nya bilar, varje år! Ingen förpackning är oviktig, hur liten den än är. Dessutom sparar vi massor av energi genom återvinning av stål- och aluminiumförpackningar.

EXEMPEL:	Konservburkar
	Sprayburkar
	Tuber
	Kapsyler och lock
	Penseltorra färgburkar
	Aluminiumfolie och formar
	Värmeljushållare

OBS! Låt korken sitta kvar på en tub (t ex kaviar) efter att innehållet klämts ur så mycket det går, då blir det inte kladdigt eller illaluktande. Om det är stearin kvar i värmeljushållaren lossnar den om du klämmer nertill på koppen. Då lossnar även plattan för vecken, som läggs separat i insamlingen. Den består nämligen av stål och koppen av aluminium.

LÄMNA INTE:	Metallliknande påsar, ex chipspåsar, är oftast gjorda av plast (läggs i behållaren för mjuka plastförpackningar.)
	Metallskrot, VVS-detaler, stekpannor och övriga metallprodukter som inte är förpackningar (lämnas som grovsopor).
	Elektronik och elartiklar (samlas in som elektronikavfall, se www.el-retur.se eller fråga din kommun).
	Dryckesburkar (lämnas mot pant i butiker).

SYMBOLEN FÖR METALLFÖRPACKNINGAR

Denna symbol sitter på behållarna för metallförpackningar.

Färgat glas för sig och ofärgat för sig

För att kunna göra nytt glas som är ofärgat får inte färgat och ofärgat glas blandas. Det är även viktigt att det bara är förpackningar av glas som lämnas i insamlingen. Andra produkter av glas består av andra kvaliteter som inte smälter vid samma temperatur som förpackningsglaset. Om dessa blandas försämras kvalitén och glaset blir inte lika starkt.

EXEMPEL: Flaskor och burkar av färgat och ofärgat glas

OBS! Ta av skruvkorkar och kapsyler av plast och metall och lägg dem i respektive insamlingsbehållare.

LÄMNA INTE: 33 och 50 cl dryckesflaskor (lämnas mot pant i butiker).
 Porslin, keramik och övriga produkter som inte är förpackningar (slängs som hushållsavfall eller grovsopor).
 Glödlampor (samlas in tillsammans med elektronikavfall, se www.el-retur.se eller fråga din kommun).

FÄRGAT OCH OFÄRGAT GLAS ÄR SEPARERADE HELA VÄGEN

Glasförpackningarna hämtas ofta av lastbilar som har flaket uppdelat med två fack, ett för det färgade glaset och ett för det ofärgade. På så sätt kan en lastbil tömma båda behållarna samtidigt. Det ser då ut som om glaset blandas, men det gör det alltså inte. De två olika glassorterna är separerade under hela återvinningsprocessen.

SYMBOLER FÖR FÄRGADE OCH OFÄRGADE GLASFÖRPACKNINGAR

Dessa symboler sitter på respektive behållare för färgade och ofärgade glasförpackningar.

Med plastförpackningar menar vi både de som är hårda och mjuka

Olika plasttyper består av olika kemiska sammansättningar. Därför kan alla plastförpackningar inte blandas när de återvinns. På en sorteringsanläggning finsorteras de efter platsort och blir till ny råvara. Av den anledningen ska plastförpackningarna lämnas lösa i insamlingsbehållaren.

EXEMPEL:

Hårda plastförpackningar

Burkar
Flaskor
Dunkar
Hinkar, t ex för sylt
Plastlock, korkar

Mjuka plastförpackningar

Bärkassar, plastpåsar
Refillpaket, t ex för sköljmedel
Tuber
Plastfolie och -film
Frigolit

OBS! Ta av lock och korkar från burkar och flaskor och lämna dem separerat. Låt däremot korken sitta kvar på tuber (ex tandkräm) för att undvika kladd och dålig lukt. Om du har dina plastförpackningar i en påse ska du tömma den så att förpackningarna ligger separat i behållaren.

LÄMNA INTE:

Plastleksaker, plastmöbler och andra plastprodukter som inte är förpackningar (lämnas som hushålls- eller grovsopor).
Dialyspåsar och liknande produkter (fråga din kommun).
Plastflaskor med pant (lämnas i butiker).

Mjuka och hårda plastförpackningar samlas in i alla kommuner

Insamlingen av mjuka och hårda plastförpackningar finns i alla kommuner, men sker på två sätt. Det vanligaste är att de samlas in tillsammans i samma behållare. Det förekommer också insamling i separata behållare, mjuka och hårda plastförpackningar var för sig. Vad som gäller i din kommun ser du på märkningen på insamlingsbehållarna.

Anledningen till att det finns två sätt att samla in plastförpackningarna är att vi nu successivt går från energiutvinning (förbränning) av de mjuka plastförpackningarna till att materialåtervinna dem till ny råvara. Den gemensamma insamlingen av mjuka och hårda plastförpackningar går till materialåtervinning. De mjuka plastförpackningarna som i vissa kommuner samlas in i separata behållare går än så länge till energiutvinning. Inom några år har alla kommuner en gemensam insamling och alla plastförpackningar kommer att materialåtervinnas. Läs mer om återvinningen på sidan 10-11 här i broschyren.

SYMBOL FÖR GEMENSAM INSAMLING AV MJUKA OCH HÅRDA PLASTFÖRPACKNINGAR

Denna symbol sitter på behållarna för gemensam insamling av mjuka och hårda plastförpackningar.

SYMBOLER FÖR SEPARAT INSAMLING AV MJUKA OCH HÅRDA PLASTFÖRPACKNINGAR

Dessa symboler sitter på respektive behållare för separat insamling av mjuka och hårda plastförpackningar, de samlas in i olika behållare.

Med tidningar menar vi dagstidningar, tidskrifter, kataloger, broschyrer och reklamblad

Fyra av fem tidningar återvinns och blir till viktig råvara för de svenska pappersbruken.

EXEMPEL:	Dags- och veckotidningar
	Magasin
	Tidskrifter
	Kataloger
	Broschyrer
	Reklamblad
	Kontorspapper
	Pocketböcker

OBS! Papperskassen som du burit dina tidningar i lägger du i behållaren för pappersförpackningar, den ska inte återvinnas tillsammans med tidningarna. Ta bort plastomslag runt tidningar och reklam.

LÄMNA INTE:	Kuvert (slängs som hushållsavfall).
	Pappersförpackningar, t ex mjölkförpackningar, presentpapper och postorderomslag till böcker/CD/DVD (läggs i behållaren för pappersförpackningar).
	Andra böcker än pocketböcker (slängs som hushållsavfall eller grovsopor).

SYMBOLEN FÖR TIDNINGAR

Denna symbol sitter på behållaren för tidningar.

Gör så här med dina tomma förpackningar och lästa tidningar:

RENGÖR

Skölj ur dina förpackningar om det behövs och låt dem torka. Förpackningarna har en lång väg till återvinningen och det är därför viktigt att det inte finns matrester eller liknande som luktar illa och är ohygieniskt. Låt eventuella etiketter på flaskor och burkar sitta kvar.

SEPARERA

Består förpackningen av mer än ett material, försök om möjligt att skilja dessa åt. En glasburk med metallock är enkel att separera, medan sprayburkens pump brukar vara svår att få bort. Låt den då sitta kvar. Om en förpackning består av flera materialslag som inte kan separeras, ska den sorteras efter det viktmässigt dominerande materialet.

PLATTA TILL

Böj in vassa lock på konservburken och platta gärna till. Packa mindre pappersförpackningar i större, så tar det mindre plats både under diskbänken och i behållaren på återvinningsstationen. Men låt plast- och metallförpackningarna ligga lösa i behållaren, de ska eftersorteras ytterligare innan det är dags för återvinning.

SORTERA

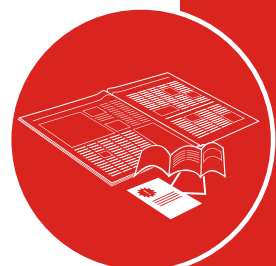
Ett enkelt och utrymmesbesparande sätt att källsortera är att samla alla förpackningar i samma kasse. Sedan sorterar du vid återvinningsstationen och lägger rätt förpackning i rätt behållare.

LÄMNA

Lämna dina sorterade förpackningar och tidningar på en återvinningsstation. De finns placerade vid butiker och på andra allmänna platser. Sök efter din återvinningsstation på www.ftiab.se, eller ring oss på 0200 - 88 03 11 så får du hjälp. Om du har insamling av förpackningar och tidningar vid din fastighet lämnar du dem där.

TIDNINGAR

Ta bort eventuella plastomslag runt tidningar och reklam. Kuvert ska inte läggas bland tidningarna utan de slänger du i hushållssoporna hemma.

Vad händer med dina förpackningar och tidningar?

Från återvinningsstationen körs materialet till uppsamlingsställen där man samlar ihop större mängder innan transporten går vidare till återvinningsanläggningarna.

PLAST BLIR MÖBLER OCH PÅSAR

På en automatiserad sorteringsanläggning finsorteras de mjuka och hårda plastförpackningarna som har samlats in tillsammans. Förenklat kan man säga att de mjuka plastförpackningarna skiljs från de hårda med hjälp av luft. Man blåser/suger bort mjukplasten. Efter bearbetningen på sorteringsanläggningen, där plasten sorteras efter plastsort (olika plaster har olika kemiska sammansättningar) och ibland även kulör, skapas en ny råvara som säljs vidare till företag som tillverkar plastprodukter.

Hårda förpackningar från hushåll består huvudsakligen av HD-polyeten och polypropen. Beroende på kvalitet kan materialet bli till regranulat som kan utgöra råvaran till en mängd olika plastprodukter. Detta gäller framför allt mycket rena fraktioner som t ex ofärgade HDPE-dunkar. Fraktioner av mer blandad kvalitet och kulör kan återvinnas till t ex plank eller pallklossar, där plastmaterialet i vissa fall blandas med sågspån för att förbättra egenskaperna.

Mjuka plastförpackningar från hushåll består huvudsakligen av plastsorten LDPE (PE-LD). Från 2/3 av landets kommuner återvinnas de till nya produkter, huvudsakligen till sopsäckar, bärcassar och kabelskydd. De mjuka plastförpackningarna från den resterande

tredjedelen av kommunerna levereras till cementindustrin där de används som alternativt bränsle. Inom en snar framtid kommer alla mjuka plastförpackningar återvinnas till nya produkter.

PAPPER BLIR PAPPER BLIR PAPPER

Pappersförpackningarna pressas samman till stora balar på 500 kg och levereras till pappersbruken. Där kontrolleras kvaliteten genom borrhörningar från slumpvis utvalda balar. Pappersbalarna löses upp tillsammans med vatten i en pul (en tunna) som roterar tills förpackningarna sönderdelas i pappersfibrer. I detta skede separeras fibrerna från övrigt material, t ex plastskiktet på insidan av mjölkpaketet, som går till förbränning. Fibrerna förs ut på en vira - en duk med små hål - där vattnet rinner av och går sedan in i pappersmaskinen där de pressas samman med andra fiberlager av olika kvalitet. Kartongen torkas och bestryks med en blandning av krita/lera och bindemedel för att det ska bli lättare och snyggare att trycka på kartongen.

Den färdiga kartongen rullas sedan upp på stora rullar som levereras till företag som tillverkar nya förpackningar. Använda mjölkpaket och sockerpåsar blir på så sätt till nya cornflakes- och vällingpaket. Kartongen kan också användas till ytskiktet på gipsskivor.

Pappersfibrer är så starka att de tål att återvinnas fem till sju gånger utan att styrkan försvinner. När fibern är utsliten är den ett värdefullt bränsle.

METALL BLIR NYA JÄRNVÄGAR OCH MOTOR-DELAR

Metall kan återvinnas hur många gånger som helst utan kvalitetsförlust. Insamlade metallförpackningar mals sönder och stålet sorteras bort från aluminiumet med hjälp av kraftiga magneter. Inget är för litet för att återvinnas, även en kapsyl är viktig. Stålförpackningarna smälts ner och blir till nytt stål. Konservburkar och kapsyler blir till järnvägsräls och armeringsjärn som bland annat används till broar. Vid omsmältning av stålförpackningar sparas 75 procent av energin som behövs för att framställa stål från järnmalm. Därför har återvinning av stål blivit allt viktigare.

Aluminiumförpackningarna smälts ned och gjuts till aluminiumtackor som används som ny råvara. Värmeljuskoppar och kaviartuber blir till nya konservburkar och olika motordelar. Aluminium kan användas om och om igen och sparar så mycket som 95 procent av energin vid återvinning jämfört med att framställa nytt aluminium.

GAMMALT GLAS BLIR NYTT GLAS

Alla glasförpackningar hamnar hos Svensk GlasÅtervinning i Hammar utanför Askersund. En första sortering görs manuellt där större främmande material tas bort. Mindre föroreningar sorteras bort maskinellt med hjälp av magneter, metalldetektorer och vakuumsug.

Därefter krossas glaset och kan användas som ny råvara igen. Merparten av det återvunna glaset blir till nya glasflaskor och burkar, men det blir även isoleringsmaterial, s k glasull, som används för att isolera hus.

Vid återvinning av glas krävs det 20 procent mindre energi jämfört med att framställa nytt glas. Glas går att återvinna hur många gånger som helst utan att kvaliteten försämras men det är viktigt att glaset inte är förorenat av rester från t ex keramik eller porslin eftersom det förstör smältprocessen och försämrar glaskvaliteten. Det är även viktigt att inte lämna andra produkter av glas än just förpackningar. Dricksglas och fönsterglas har en annan typ av glas-

sammansättning som inte smälter vid samma temperatur som förpackningsglas, vilket gör att glaskvaliteten blir förstörd om de blandas.

GAMLA TIDNINGAR BLIR NYA TIDNINGAR

På sorteringsanläggningarna grovsorteras det som inte är tidningar bort innan tidningarna skickas vidare till ett pappersbruk. Returpappret genomgår en process där trycksvärtan tas bort och pappret blir till massa genom att föras ut på en vira (silduk) där vattnet rinner av. Pappersmassan formeras sedan till nytt papper i pappersmaskinen. Efter tillverkningen rullas pappret upp på stora rullar, som sedan skärs ner till mindre rullar som levereras till tidningstryckerier och på så sätt blir nya tidningar. En viss del av de insamlade tidningarna återvinns till hushålls- och toalettpapper.

Pappersfibern kan återvinnas fem till sju gånger innan den är utsliten och förbränns. Det går endast åt en tredjedel av elenergin vid massa- och papperstillverkning baserad på returpapper jämfört med den tillverkning som sker med endast nya fibrer.

Lämna inga kuvert i tidningsinsamlingen. Limmet från kuverten slinker igenom processen vid viran (silduken) med följden att pappret fastnar i maskinen, går sönder och processen måste stoppas för stortvätt av hela maskinen.

Mer information

På www.ftiab.se hittar du länkar till de industrier som vi har avtal med för behandling av de insamlade förpackningarna och tidningarna.

Totalt återvinner vi ca 816 000 ton förpackningar varje år, vilket är mer än den svenska befolkningens samlade vikt! Dessutom lämnar varje svensk ca 55 kg tidningar till återvinning varje år!

för att du återvinner dina förpackningar och tidningar!

FTI, Förpacknings- och Tidningsinsamlingen har till uppgift att se till att förpackningar och tidningar i Sverige samlas in och återvinns. FTI ansvarar för de återvinningsstationer som finns på allmänna platser i Sverige där hushållen kan lämna sina förbrukade förpackningar och tidningar. Insamlingsystemet finansieras bland annat med hjälp av förpackningsavgifter som företag som importerar, fyller och säljer en vara betalar. Förpackningsavgifterna administreras av REPA, som är en del av FTI. FTI:s verksamhet bygger på förordningarna om producentansvar för förpackningar och tidningar.

1994 införde regeringen producentansvar för förpackningar och returpapper (tidningar). Producentansvaret har tillkommit för att bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle, där det som tidigare betraktades som avfall istället kommer till nytta som ny resurs. Det innebär att alla som tillverkar, importerar eller säljer förpack-

ningar eller förpackade varor ansvarar för att förpackningarna kan samlas in och återvinnas. Detsamma gäller för dem som tillverkar eller importerar tidningspapper och trycker eller importerar tidningar.

För att möta myndigheternas krav har näringslivet (industri och handel) gått samman och bildat materialbolag. Dessa materialbolag är idag ägare till FTI (Plastkretsen, Metallkretsen, Returkartong och Pressretur). FTI har även ett avtalat samarbete med Svensk GlasÅtervinning kring gemensamma insamlingsfrågor. I FTI:s och materialbolagens styrelser finns representeranter från förpacknings- och tidningsindustrin, handeln och branschorganisationer.

Verksamheten drivs utan vinstintresse och ingen ekonomisk utdelning till ägarna får förekomma i bolagen.

